

ÖVNINGAR I DET SVENSKA SPRÅKET

Att lära sig uttala ö, u och y är ofta mycket svårt för den invandrare som skall lära sig det svenska språket. Efter en tid kan det gå bra att läsa tyst men att kunna fonetiskt uttala ord med våra säregna läppformationer erbjuder svårigheter.

Poeten Jasim Mohamed har på ett konkret sätt beskrivit detta. I inledningsdikten till den nya samlingen med titeln: "Övningar in i ett annat språk" beskriven författaren sin vanda men också hur jordfast det kan vara att uttala läppkonsonanten P. Det blir, som ett stabilt fäste i marken.

Jasim kommer från Irak. Han har lämnat alla släktband, miljöer och historia och nära vänner. Efter ett antal år av arbete i olika europiska länder kom han till Sverige 1990. Han lärde sig svenska och ett språk, som nu på ett elegant sätt kan avnjutas i denna diktsamling.

Som en parentes kan nämnas att Jasim numera bor på en ö i den grekiska arkipelagen, odlar sitt språk och sina efterlängttade fikonsträd, vilka omtalas i Jan Henrik Swahns efterord.

På fler sätt är Jasim Mohammeds diktsamling en lysande berättelse om saknad och flykt. Han beskriver väl restaurangerna i Rinkeby, där han förnimmer de ursprungliga dofterna av kebab, pitabröd, peperoni och svarta oliver. Han lever på ett inre sätt vid floden Tigris strand och framkallar med poetisk kraft den enkla vardagsnära orientaliska atmosfären.

Hur svårt kan det då inte vara att bo i ett Sverige, där endast drömmar om det förflutna kan bli verklighet i det inre? Jasim kläder sina drömmar i ord. Språket blir ett hem.

I samlingens fyra avdelningar samsas nu tjugotre kortare och längre dikter. Jag fäster mig främst vid den enkla framtoningen, det sublima berättande, som visar en invandrars smärta och längtan efter kärlek och förståelse.

Den personliga självinsikten ges uttryck i flera dikter, som i Drömön, där det heter:

*Överallt har exilen sökt mig.
Men till skillnad från denna plats
mötte den en flykt.
Var än jag befann mig rörde sig mina tankar
redan på nästa plats.
Det fans ingen skönhet i det.*

I den välskrivna dikten finns också långa partier, vilka indirekt visar på en uppriktig samhällskritik. Här beskrivs en upplevelse av utanförskap. Nära talspråket ligger då dessa resonerande partier:

*Do kommun?
Jag säga en sak. Jag har adress Göra Persson.
Du vet. De från Romunia, Eslan,
sover i trappa i källare.
Ja. Jag bor i Rinkebysvängen
Jag pratade polisen
De ger mig adressen till Göra Persson.
Här. Titta!
Ingen gör någonting.
De sover, bor hela tiden
De kommer med bilar. Jobba svart.*

*Ja, jag pratade med hon vänsterpartiet
Nej, inte Scherman
Nej, nej, inte Monica Sarlin.
Polisen inte gör någonting, inte regeringen.
Jag måste skriva Göra Person....*

Samtidigt rymmer diktsamlingen en rad lyriska pärlor, vilka vittnar om en god poets goda handlag med det svenska språket. Språkbilden kommer överraskande; tankeslutet, som en fråga för läsarens engagemang i dikten: "Gränslös rymd":

*Men hur öva sig in i ett annan språk,
hur öva sig in i kärleken när inte ens en flod
av tårar lockar fram ett enda ord
ur din tystnads mur?*

Jasim Mohamed har givit det svenska språket en gåva av dikter. De är mjuk, insiktsfulla, intelligenta. De talar till läsaren på ett spontant och lärorikt sätt; även när den älskade dricker en kopp "honungssötat te":

*Insatt ser jag dina mjuka fingrar
vila kring en kopp honungssötat te.
De lyfter mig mot din mun och sänker mig
om och om igen, som vinden en fjäder.*

Hans-Evert Renérius.

Bok: Jasim Mohamed. Övningar in i ett annat språk. FREDLAER FÖRLAG. Dikter.